Praktische Grondzaken

Rekenkameronderzoek naar de positie van verbonden partijen in de gemeente Lingewaard

i.s.m. Stec Groep

8-9-2021

Inhoud

- Aanleiding
- Vraagstelling
- Aanpak
- Bevindingen
- Aandachtspunten
- Conclusies
- Aanbevelingen

Aanleiding

- Verzoek van de gemeenteraad op 5-5-2021 n.a.v. casus Muijland
- Hoe zijn rkc. aanbevelingen in 2011 in de praktijk gebracht?
- Rol gemeente bij grondbeleid: faciliterend of activerend?
- Complex veld: meer ruimteclaims, woningbehoefte, veel belangen, risico's

Vraagstelling

1. Welke vormen en instrumenten van grondbeleid hanteert de gemeente (in theorie en praktijk)?
2. Wat zijn kansen en risico's en beheersingsmogelijkheden?
3. Hoe vindt risicobeheersing plaats op basis van de Nota Grondbeleid 2013?

Aanpak

- Normen opgesteld
- Beleidsdocumenten bestudeerd
- Projecten geselecteerd (met input van raadsleden)
- Gesprekken met betrokkenen
- Rapportage met ambtelijk en bestuurlijk wederhoor en gesprek daarover

Bevinding 1

- Ambtelijke rapportage verloopt meer, dus beter, conform de normen van het grondbeleid inzake vorderingen, risico's en ev. budgetoverschrijdingen. Niet: actualiseren Nota Grondbeleid
- Er is betere verantwoording/toelichting in P&C documenten en via infosessies met raad
- Risicoanalyses vóór 2019 beperkt aangeleverd. Vanaf 2019 is dit beter.

Bevinding 2

- Bij nieuwe(re) projecten maakt het college een bewuste(re) afweging voor het te voeren grondbeleid dan voorheen.
- Wel casuïstisch, maar meer op basis van strategische overwegingen
- Mogelijkheid dit te doen is mede afhankelijk van historie project en de fase waarin het project verkeert
- Vorm/sturing kan daarmee faciliterend, regisserend of activerend zijn

Bevinding 3

- Beschikbaar stellen van dossiers verliep niet eenvoudig → hoe ging dat dan?
- Startgesprek vooraf over infovoorziening
- Bij herhaling om stukken of aanvulling moeten vragen (bijlage 6)
- Na diverse gesprekken daarover ging het beter, maar volledigheid werd niet bereikt
- Inschatting is dat er toch een redelijk compleet beeld is om te kunnen oordelen

Aandachtspunten (1)

- Faciliterend beleid is goed uitgangspunt, maar anticiperen op kansen en risico's blijft nodig
- Intern duidelijk hebben bij welk risiconiveau van een project opgeschaald moet worden (risicomanagement) ….
- en bij welk afwijkingsniveau de raad wordt geïnformeerd zodat, waar wenselijk, om agendering kan worden gevraagd

Aandachtspunten (2)

- Raad mag daarin ook een actievere houding aannemen, bijv. vragen om duidelijke afspraken over informatie en verantwoording
- Veel externe inhuur leidt tot risico's in continuïteit en dossiervorming.

Conclusies

1. De onderbouwing en uitvoering van het grondbeleid verloopt steeds beter volgens de normen van het grondbeleid.
2. De vorm van sturing per project draagt bij aan maatwerk. De keuze tussen faciliterend of activerend beleid is een politieke keuze en aan de raad.
3. Met het huidige, robuuste instrumentarium is er weinig kans op herhaling van de casus Muijland.

Aanbevelingen (aan raad en college)

1. Verbeter de informatievoorziening, ook m.b.t. de risico's
2. Stuur op heldere en concrete maatschappelijke doelen met grondbeleid als middel, bijv. m.b.v. een afwegingskader
3. Richt de projectadministraties systematischer in, bijv. via een standaard

Aanbevelingen (vervolg)

4. Houd de beleidskaders actueel, zoals de Nota Grondbeleid. Bijv. via de LTA.

5. Scherp de rolverdeling in de Nota Grondbeleid aan, bijv. conform de VNG-modelverordening

6. Werk (pro-)actief mee bij/aan een rkc. onderzoek

En verder …..

- Onderzoek naar de staat van inwonerparticipatie
- Onderzoek naar de relatie met de Omgevingsdienst
- Onderzoek naar de toepassing van de Wet openbaarheid van bestuur